

redakcja naukowa

KRZYSZTOF LIEDEL
PAULINA PIASECKA
TOMASZ R. ALEKSANDROWICZ

SIECIOCENTRYCZNE BEZPIECZEŃSTWO

WOJNA, POKÓJ I TERRORYZM W EPOCE INFORMACJI

Difin

SIECIOCENTRYCZNE **BEZPIECZEŃSTWO**

WOJNA, POKÓJ I TERRORYZM W EPOCE INFORMACJI

redakcja naukowa

KRZYSZTOF LIEDEL
PAULINA PIASECKA
TOMASZ R. ALEKSANDROWICZ

SIECIOCENTRYCZNE BEZPIECZEŃSTWO

WOJNA, POKÓJ I TERRORYZM W EPOCE INFORMACJI

Difin

Copyright © by Difin SA
Warszawa 2014

Wszelkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie, przedrukowywanie i rozpowszechnianie całości lub fragmentów niniejszej pracy bez zgody wydawcy zabronione.

Książka ta jest dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, abyś przestrzegał praw, jakie im przysługują. Jej zawartość możesz udostępnić nieodpłatnie osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz jej fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A kopiując jej część, rób to jedynie na użytek osobisty. Szanujmy cudzą własność i prawo.

Recenzent:
prof. dr hab. Piotr Sienkiewicz

Redaktor prowadząca:
Iwona Kuc

Korekta:
Monika Baranowska

Projekt okładki:
Mikołaj Miodowski

ISBN 978-83-7930-271-0

Difin SA
Warszawa 2014
00-768 Warszawa, ul. F. Kostrzewskiego 1
tel. 22 851 45 61, 22 851 45 62, fax 22 841 98 91
Księgarnie internetowe Difin:
www.ksiegarnia.difin.pl, www.ksiegarniasgh.pl
Skład i łamanie: Edit sp. z o.o. www.edit.net.pl
Wydrukowano w Polsce

Spis treści

Wprowadzenie	7
Spółeczeństwo informacyjne – sieć – cyberprzestrzeń. Nowe zagrożenia	9
Tomasz R. Aleksandrowicz, Krzysztof Liedel	
Strategie bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni. Cyberwojny	39
Tomasz R. Aleksandrowicz	
Strategia cyberbezpieczeństwa Unii Europejskiej – pilne wyzwania, nieśpieszna debata	53
Piotr Rutkowski	
Współczesna edukacja – tarczą przeciw BMM (Broni Masowej Manipulacji)?	63
Witold Sokała	
Współczesne wyzwania w zarządzaniu bezpieczeństwem informacji	74
Piotr Szeptyński	
Kształtowanie zdolności ofensywnych w cyberprzestrzeni	84
Krzysztof Liedel	
Cyberwojna – nowa forma czy uzupełnienie klasycznego konfliktu zbrojnego?	98
Krzysztof Boruc	
Armie przyszłości – wojna sieciocentryczna	109
Paulina Piasecka	

Sieciocentryczność w systemach kierowania i zarządzania pola walki Dobrosław Mąka	120
Bezpieczeństwo sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w dobie zagrożeń cybernetycznych Ernest Lichocki, Tomasz Mirosław	138
Cyberataki – narzędzia konfliktu w cyberprzestrzeni Piotr Marczak	147
Szpiegostwo i inwigilacja w internecie Michał Grzelak	164
„Biały wywiad” w służbie terroryzmu Bartosz Saramak	182
Zabezpieczanie dowodu elektronicznego Andrzej Mroczek, Anna Sułkowska	196
Zakończenie	209
Bibliografia	211

Biblioteka Główna
Akademii Obrony Narodowej

10110/P

06-010110-001-0

Czyt.
004.056

Sieci (społeczne, technologiczne i cybernetyczne) stają się coraz ważniejszym elementem funkcjonowania współczesnego świata. Wpływają nie tylko na codzienne życie pojedynczych ludzi, ale także zmuszają władze państwa do podejmowania nowych wyzwań w tym obszarze. Umiejętność zagospodarowania możliwości, jakie daje społeczeństwo informacyjne, nie tylko w wymiarze technologii informacyjnych, ale także – a może przede wszystkim – w wymiarze sieci społecznych, to szczególnie istotne zadanie.

Warto zatem zadawać pytania o to, jak aktorzy sceny międzynarodowej będą dbać o swoje bezpieczeństwo w dobie cyfrowej informacji? Jak w przyszłości będzie wyglądał czas wojny i czas pokoju? Jak społeczeństwo informacyjne wchodzi w interakcję z państwem? Co to jest „bezpieczna informacja” i czym różni się od bezpieczeństwa informacyjnego? Jak państwo zabezpiecza się w cyberprzestrzeni? Czy wojna przyszłości będzie się toczyć właśnie tam w wirtualnej, cyfrowej rzeczywistości, mknącej z prędkością myśli informacji? A może ten cyfrowy komponent będzie jedynie wspomagać klasyczne, realizowane na płaszczyźnie fizycznej konflikty (i poznamy wreszcie oblicze żołnierza przyszłości)?

Difin

ul. Kostrzewskiego 1, 00-768 Warszawa
tel. 22 851 45 61, 22 851 45 62
fax 22 841 98 91
www.difin.pl

ISBN 978-83-7930-271-0

9 788379 302710